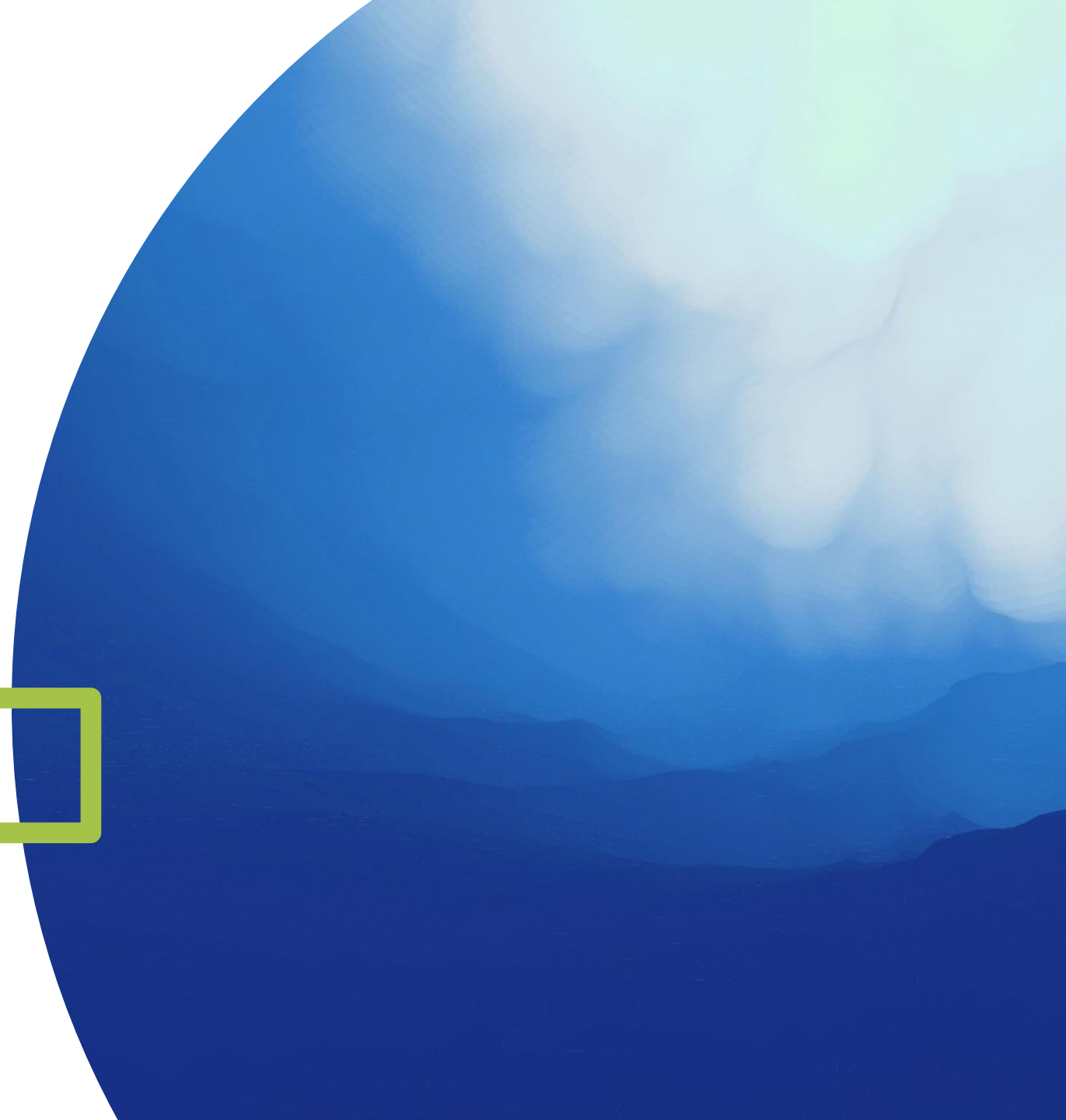

AI ako tvorca novej reality v prostredí dezinformácií

Ako generatívna umelá inteligencia
mení podobu dezinformácií a čo to
znamená pre digitálnu gramotnosť

Annamária Brijaková

Informačný ekosystém v dobe AI

AI ako akcelerátor

Zrýchľovanie cyklu tvorby -> šírenia -> reakcie

AI v rukách neodborníkov

Demokratizácia manipulácie

Kolaps dôveryhodných kanálov

Jazyková kvalita, profesionálny vzhlad

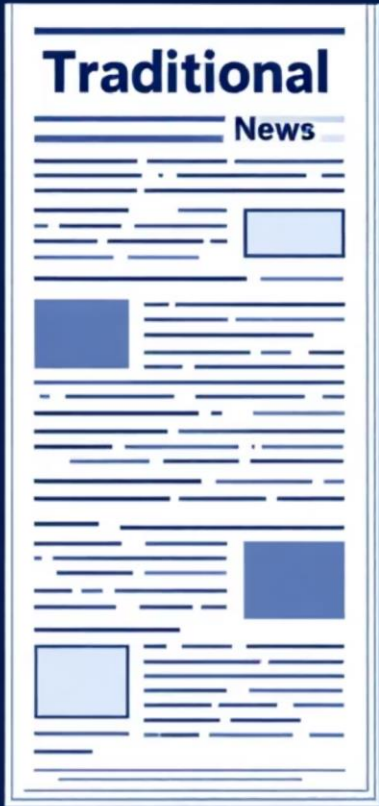
Post truth 2.0

Pravda ako pevný epistemický bod

Pravda ako jedna z možností

Nová éra dezinformácií

Tradičné dezinformácie

- manuálne vytvorené obsahy
- obmedzená škálovateľnosť
- ľahšie identifikovateľné

AI-generované dezinformácie

- automatizovaná tvorba
- masívne šírenie
- sofistikované a ťažko odhaliteľné

Hybridné prístupy

Kombinácia ľudskej kreativity a AI nástrojov pre maximálny dosah

Mechanizmy šírenia AI-dezinformácií

Automatizované generovanie

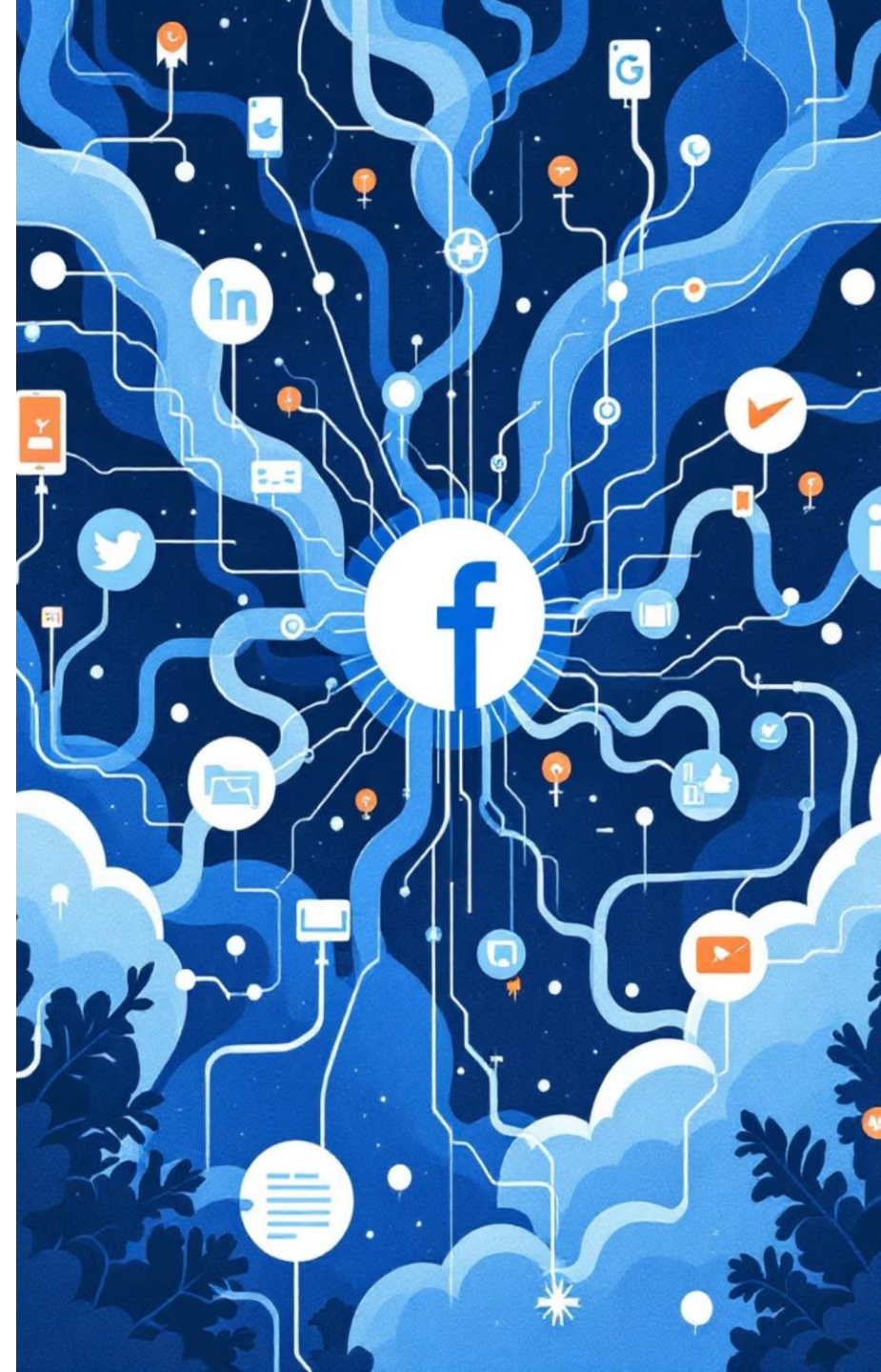
AI nástroje dokážu vytvoriť tisíce variant dezinformačného obsahu za minúty

- Generatívne jazykové modely
- Automatické preklady
- Personalizácia obsahu

Algoritmické zosilnenie

Sociálne siete a ich algoritmy neúmyselne podporujú šírenie zavádzajúceho obsahu

- Preferencia emotívneho obsahu
- Filtračné bubliny 2.0.
- Virálne mechanizmy

Formy AI-dezinformácií

Textové obsahy

Falošné správy, manipulované citáty, generované články vyzerajúce autenticky

Obrázky

Deepfake fotografie, upravené snímky, úplne syntetické vizuály

Videá

Deepfake videá, manipulované záznamy, falošné vyhlásenia verejných osôb

V praxi to vyzerá...

Falošné
telefonáty
tzv. AI voice
cloning

Generované
fotografie
napr.
politikov

AI generované
vojnové videá

Juraj Smatana

2 d. · 🌐

Tento podvrh od trola v retro-nostalgieckej skupine je zvlášť čarovný: Keď chcel fotku dobre zásobeného mäsiarstva za komunistov, musel si ju vygenerovať pomocou AI. Tak... [Zobraziť viac](#)

Petr Jurovaty

Áno, takto sa zásobovali mieste mäсны na dedinách v zlatom socializme.

Kvalitné mäso bolo samozrejmosťou. Porovnajte to vodnaté mäso, ktoré je v obchodoch dnes. Brrr...

Liberáli to nevedia prekúsuť, celý kapitalizmus aj EÚ sa rúti do záhuby. RVHP vtedy bola aspoň pre ľudí.

Deepfake video Petra Pellegriniho (2024):

- Koncom januára 2024 začalo v prostredí sociálnych sietí kolovať **deepfake video**.
- Video zobrazovalo **Petra Pellegriniho**, lídra strany Hlas a kandidáta na prezidenta, v rozhovore s moderátorom RTVS **Miroslavom Frindtom**.
- V sfaľšovanom rozhovore Pellegrini hovoril o **investičných možnostiach** do fiktívnej spoločnosti "**Solnaft**" (skomolenina názvu Slovnaft).
- Diváci si síce mohli všimnúť **znaky nedokonalosti videa**, no napriek tomu išlo o sofistikovanú **manipuláciu tak s obrazom, ako aj so zvukom**. Pellegrini sa vyjadril, že bežný laik v budúcnosti **nebude schopný rozlíšiť, čo je pravda a čo nie**.

A funguje...

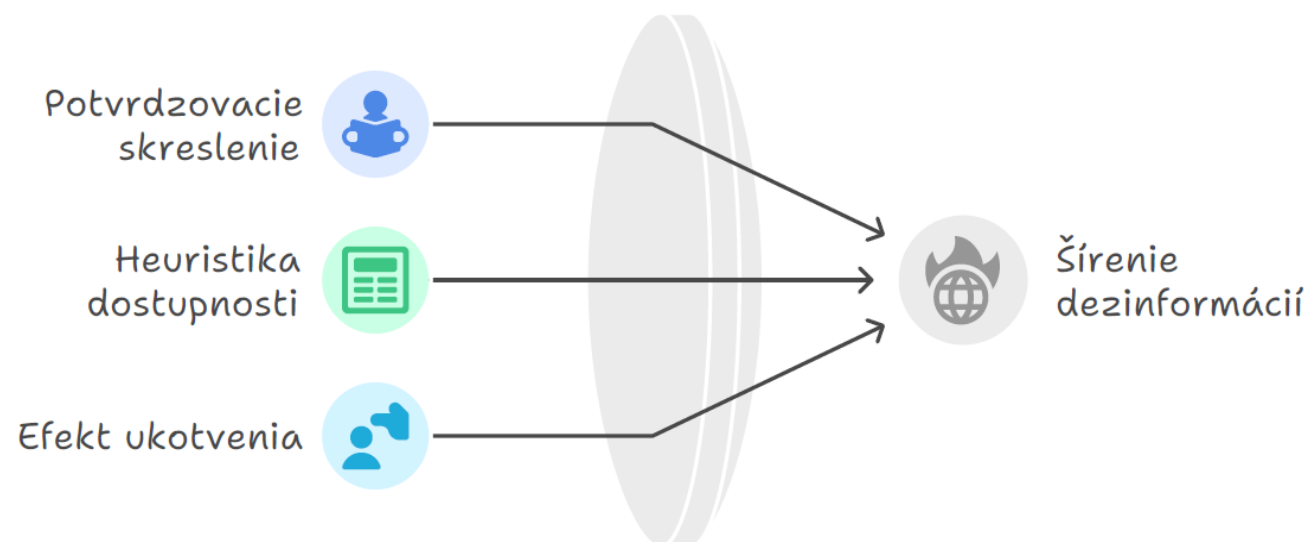
Syntetizácia hlasu
Face swapping
Lip-sync modely
Generátory Sora, Runway, Pika...

A prečo tak dobre?

Psychologické mechanizmy

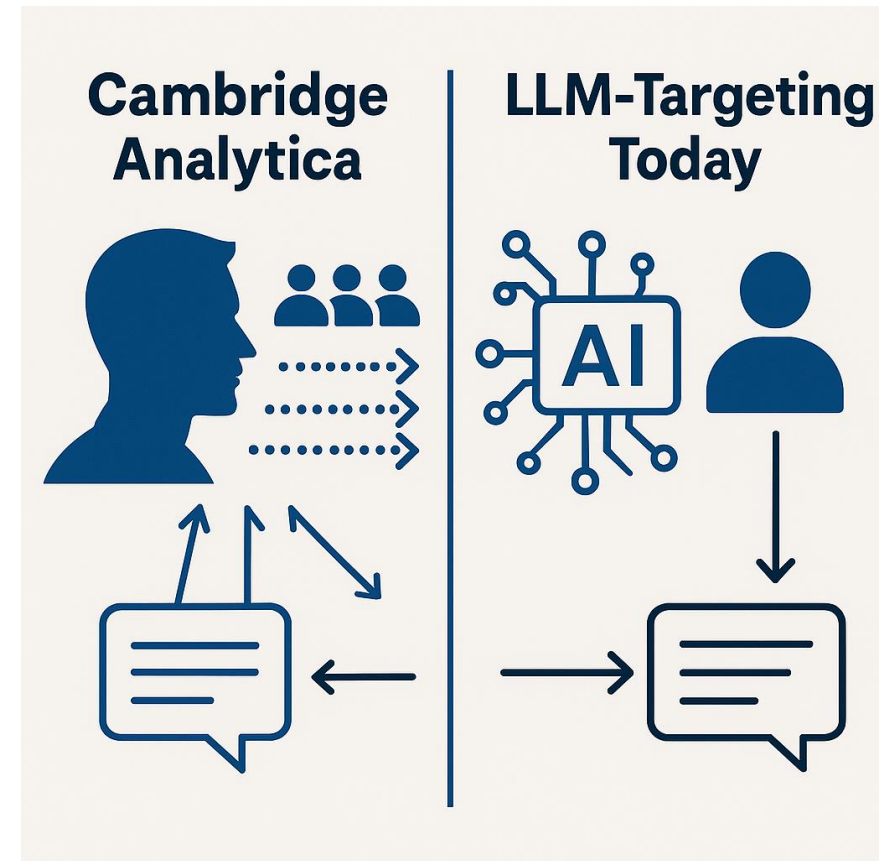
1. Heuristiky – dostupnosť, potvrdzovacie skreslenie, efekt ukotvenia
2. Emócie (limbický systém) vs. Fakty (neokortex)
3. Kognitívne preťaženie (v informačnom chaose)

A prečo tak dobre?

AI a personalizácia manipulácie (tzv. microtargeting 2.0)

1. Personalizovaný obsah pre konkrétny segment / používateľa
2. Predtým: Cambridge analytica, teraz: LLM – targeting
3. Automatizované presviedčanie
4. *Generative adversarial network (GAN)*

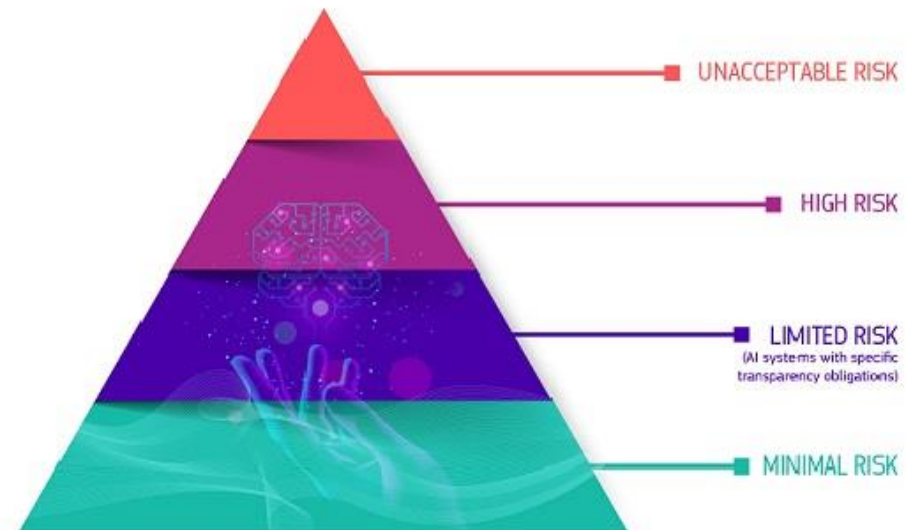
Aktuálna legilastíva a regulácie

AI Act – zákon o umelej inteligencii

- Označenie generované obsahu
- 4 miery rizika

DSA – zákon o digitálnych službách

- Povinnosť platforiem bojovať proti dezinformáciám
- Ochrana mladistvých
- Transparentnosť algoritmov

Limity AI detektorov

1. Vysoká chybovosť
2. Neraz označia aj ľudský text ako AI
3. Modely obchádzajú detekciu

Viacstupňový
prístup k overovaniu

Ako kriticky hodnotiť zdroje

01

Overenie zdroja

Skontrolujte autora, médium a ich dôveryhodnosť

03

Analýza obsahu

Všímajte si emotívny jazyk, chýbajúce dátumy, podozrivé detaily

02

Krížová kontrola

Porovnajte informácie s viacerými nezávislými zdrojmi

04

Technické nástroje

Využite fact-checking weby a AI detektory

Praktické nástroje na odhaľovanie

Digitálne nástroje

- Reverzné vyhľadavanie obrázkov (Google, TinEye)
- Fact-checking platformy (Demagog.sk, Hoax.sk)
- AI detektory (GPTZero, AI Content Detector)
- Metadata analyzátory pre obrázky a videá

Kritické myslenie

Najdôležitejší nástroj je zdravý skepticizmus a schopnosť klásť správne otázky

Mediálna a digitálna gramotnosť

Rozpoznávanie

Identifikácia potenciálnych
dezinformácií

Overovanie

Kontrola faktov a zdrojov

Ochrana

Nešírenie nepravdivých informácií

Analýza

Kritické hodnotenie obsahu

Kľúčové odporúčania

Buďte skeptickí

Neprijímajte informácie nekriticky, najmä tie emotívne nabité

Overujte zdroje

Vždy kontrolujte pôvod a vierohodnosť informácií

Vzdelávajte sa

Rozvíjajte svoju digitálnu a mediálnu gramotnosť

Nešírte dezinformácie

Pred zdieľaním si overte pravdivosť obsahu

Cieľom je podporiť kritické myslenie a poskytnúť efektívne nástroje na odhaľovanie zavádzajúcich obsahov v digitálnom prostredí.

A budúcnosť?

- Hyperrealistické videá v reálnom čase
- Falošné prenosy (deepfake livestreams)
- Automatizované „botnety“ s vlastnou „osobnosťou“
- Remeselné (small-target) manipulácie

AI or NOT?

Uhádnete, které z těchto videí je AI?

@FUTURECAST_CZ

Ďakujem za pozornosť

Annamária Brijáková, annamaria.briyakova@uniba.sk

Zdroje

- YouTube. (2025, AI nebo realita? Poznáš, které video je skutečné? #ai #realita #veo3). Dostupné z: <https://www.youtube.com/shorts/qNuQfwjE5QE> Videné: 14. 11. 2025
- YouTube. (2025, Falošný Danko či DeepFake Mečiara AI zvládne HOCIČO !!!). Dostupné z: <https://www.youtube.com/shorts/ITHsX1I5Qo8> Videné: 14. 11. 2025
- European Commission. (2025, november 10). Akt o umelej inteligencii | Shaping Europe's digital future. <https://digital-strategy.ec.europa.eu/sk/policies/regulatory-framework-ai>
- Nightingale, S. J., & Farid, H. (2022). AI-synthesized faces are indistinguishable from real faces and more trustworthy. Proceedings of the National Academy of Sciences, 119(8), e2120481119. <https://doi.org/10.1073/pnas.2120481119>
- Cazzamatta, R., & Sarisakaloğlu, A. (2025). AI-Generated Misinformation: A Case Study on Emerging Trends in Fact-Checking Practices Across Brazil, Germany, and the United Kingdom. Emerging Media, 3(2), 214–251. <https://doi.org/10.1177/27523543251344971>